

MÉH e-HÍRLEVÉL

74. SZÁM, 2016. szeptember 18.

TARTALOMJEGYZÉK

Mi is gyöttünk-mentünk – Pabló szubjektív beszámolója	2. oldal
Csobánkapusza, 2016 - namzi szemével	2. oldal
Szent Mihály napi Búcsú, Visnyeszéplakon.....	3. oldal
Együttműködő döntéshozatal - Szociokrácia workshop	3. oldal
Civil szervezetek tevékenysége, közösségi vállalkozás a helyi termék előállítás témában	4. oldal
Az ember és környezetkímélő kertművelés alapjai	5. oldal
Nemnővekedés Konferencia Budapesten / Rózsa Sándor beszámolója	5. oldal
Kézművesség, kismesterségek és nem mezőgazdasági vállalkozások támogatása a VP-ben.....	6. oldal
Bolyavári esték	6. oldal
Gyakoroljunk irgalmasságot közös otthonunkkal! Ferenc pápa üzenete	7. oldal

MI IS GYÜTTÜNK-MENTÜNK – Pabló szubjektív beszámolója a Gyüttment Fesztiválról

Meghívást kaptam a Gyüttment fesztiválra mint előadó szombaton kellett két előadást tartanom, az egyik a kárpáti borzderes fajta bemutatása volt, a másik pedig arról szólt, hogy mi akadályoz és mi segít bennünket a közösség alkotásban. Mivel a hírlevélben olvastam, hogy az Élőfalu Szövetség is bemutatkozik péntek délután, így én is hamarabb érkeztem és részt vettem a programon, a Polyán képviselőjében. Akik még jelen voltak: Visnyeszéplak (Zaja Péter), Ópusztaszer-SZÖSZ (Nagy Tamás, Nagyné Törő Krisztina), Nyím (Zimmermann Dani).

Péntek este tehát nem túl nagy körben, de azért egész jó kis beszélgetés alakult ki, aminek az elején a jelenlévő élőfalu tagok röviden bemutatkoztak. A részvételi hajlandóság szerintem elsősorban a nem túl ideális időpontnak és helyszínnek is betudható, hiszen péntek este 7 körül kezdtünk és egy félreeső helyen (Bölcső) a sűrű erdőben volt a helyszín, így már szürkületben kezdtünk és rövidesen ránk is sötétedett. Így is sok kérdés volt és érdekes hangulata volt, ahogy teljes sötétségben beszélgettünk. A számomra az est fénypontja is ehhez az élményhez kapcsolódott: a beszélgetés közben hirtelen csend állt be, épp nem volt kérdés és nem volt mondanivaló sem, így ott ültünk a koromsötétben, csendben (ami persze jó alkalom, hogy gondolkozzunk az elhangzottakon). Ekkor Péter megszólalt: „Itt vagytok még?” ☺

A kérdések elsősorban a közösségi minőségre vonatkoztak, milyen a közösség, milyen nehézségek vannak ezen a területen. Így azt is mondhatnám, hogy a szokásos...

Erről amúgy az jutott az eszembe, hogy az ilyen Élőfalus bemutatkozásokra érdemes lenne a szokásos kérdésekre közös választ kidolgozni. Aminek az elmondását lehet úgy kezdeni (akár már a kérdések előtt, de akár a kérdéseket megvárva), hogy „ezeket a kérdéseket sokszor felteszik nekünk, így a szövetség tagjainak tapasztalatait összegeztük és azokra a kérdésekre, hogy milyen a közösség az élőfalu kezdeményezésekben, vagy milyen közösségben tapasztalható nehézségek vannak, vagy inkább egy meglévő faluba érdemes kiköltözni, vagy egy „zöldmezős” élőfaluba érdemes beköltözni a következőket tudjuk válaszolni...” Természetesen ez csak egy bevezető, összegzés lenne ahhoz, hogy minden élőfalu tag beszéljen konkrétan magáról, de nekem ez hiányzott most is. Így, ha vannak társak erre, szívesen részt veszek egy ilyen bevezető, összegző válasz kidolgozásában.

A legemlékezetesebb a számomra egy fiatalember hozzászólása volt, miszerint „soha nem is voltak valódi közösségek, mert ha lettek volna, akkor nem itt tartanánk ahol most” (gondolom a fenntarthatatlan világra gondolt). Ami egy izgalmas gondolat, de az én világlátásom szerint ez egy téves következtetés. Nos, amellet, hogy érdemes-e egy ilyen bemutatkozó alkalommal belemenni egy ilyen vitába (nem mentem bele). Arra azért kíváncsi lennék, hogy ki mit válaszolna erre a felvetésre!?

A válaszokat küldhetitek a szerkesztőségbe, de egyenesen az én postafiókomba is: pablo@inspi-racio.hu

Ha kialakul valami érdekes párbeszéd erről a felvetésről, akkor egy következő számban szívesen megosztom, természetesen leírva az én véleményemet is.

Pabló

CSOBÁNKAPUSZTA, 2016

Sajnos nem tudtam végig jelen lenni az idei Gyüttment Fesztiválon sem, így csak a másfél nap tapasztalatai alapján egészíteném ki a Pabló gondolatait.

Most is elámultam a mesés természetben megrendezett „méretes” rendezvényen. Aki elég ügyes volt s jó tájékozódóképességgel bírt, az meg is találta a helyszínt (pár százan még lehet, hogy a Cserhát erdőseiben keresik a tábort...).

Nagyon sok érdekes s értékes program futott párhuzamosan több helyszínen is: az ember sokszor nem is tudta, hova fusson: permakultúra előadások, gyümölcsészet (többször, több helyszínen!), építészet természetes anyagokból, közösség-építészet, természetes szülés, lekvárfőzés helyben stb. stb. Nem is szólva az éjszakai többfrontos zenés multságokról, „filmvetítéses csendes zugokról”. Szinte fuldokoltunk a sok lehetőségben, komoly táblázat kellett az „összehangolóhoz”. A szervezők igyekeztek az ezernyi résztvevő számára ökológikus infrastruktúrát biztosítani: napkollektoros zuhanyok, öko-budik, étkek helyi alapanyagokból, hozott sátrak, alternatív energia a rendezvény energiaigényeihez, telekocsi szervezés stb. Nagyon emlékeztetett a régi „Ökotópiák” hangulatára (Istvánnak üzenem: itt jobb volt a konyha...). Szubjektív gondolatom, hogy ez lehet az első lépcsőfok a vidékre költözés vagy az „élő/öko falu alapítás” folyamatában. Kiváló lehetőség volt az ehhez szükséges tudásoknak ha nem is a teljes elsajátítására, de

legalább egy leltár készítésére. S ami kérdőjel volt bennem eddig, miként fér meg ez a rendezvény az Élőfalu találkozók mellett: hát remekül kiegészítik egymást!
namzi

SZENT MIHÁLY NAPI BÚCSÚ, VISNYESZÉPLAKON *2016. szeptember 24-én*

Helyszín: Visnyeszéplak, Faluház és környéke

10.00 Ünnepi Szentmise

13.00 Közös ebéd (önköltséges)

15.00 Foci és egyéb játékok a helyi „stadionban”

17.00 Boka Gábor színi előadása részben helyi szereplőkkel!

19.00 Táncos multság. Zenél: Pongrátz Zoltán, Horváth Margit és Uzsák Péter

A búcsú költségeihez a Visnyei Önkormányzat és a Visnyeszéplaki Faluvédő és Közművelődési Egyesület járult hozzá.

EGYÜTTMŰKÖDŐ DÖNTÉSHOZATAL - SZOCIOKRÁCIA WORKSHOP

A képzést vezeti: Rakesh Rootsman Rak

2016. 09. 24 - 25. (és 26. opcionális projekt nap)

Helyszín: Budapest, Cargonómia

Érdeklődni lehet: pdchungary2016@gmail.com

FB link: <https://www.facebook.com/events/1218136718228526/>

Jelentkezés: goo.gl/1cwzS

A szociokrácia egy pontosan meghatározott, információn és együttműködésen alapú döntéshozatali módszer, amely bizalmat és megértést alakít ki a szervezet vagy közösség tagjai között. A módszer használatával könnyen megismerjük a folyamat többi résztvevőjének igényeit, amely hatékony működéshez vezet, miközben csökken a súrlódás.

Szeretettel várunk a tanfolyamra, ha:

- hatékonyabban szeretnél csoportban dolgozni
- a közös döntéseiteken javítanál
- a szervezetetek átláthatóságát és elszámoltathatóságát növelnéd
- továbbadható tudást szeretnél

A képzés nyelve: angol.

A permakultúra előadás FB linkje: <https://www.facebook.com/events/834720439961096/>

A szociokrácia előadás FB linkje: <https://www.facebook.com/events/1731531243777246/>

CIVIL SZERVEZETEK TEVÉKENYSÉGE, KÖZÖSSÉGI VÁLLALKOZÁS A HELYI TERMÉK ELŐÁLLÍTÁS ÉS ÉRTÉKESÍTÉS TÉMAKÖRÉBEN

szakmai fórum

Időpont: 2016. szeptember 28. szerda, 10.00

Helyszín: Fürdőkerti Ifjúsági Szabadidőközpont, Hajdúböszörmény, Vásár tér 3.

A Kisléptékű Termékelőállítók és Szolgáltatók Országos Érdekképviselőinek Egyesülete és a Civilek a Lakóhelyért Egyesület a civil szervezetek tevékenysége, közösségi vállalkozás a helyi termék előállítás és értékesítés témakörében rendez szakmai fórumot, melyre minden érdeklődőt szeretettel várunk!

A rendezvényen való részvétel ingyenes, de a korlátozott résztvevői létszám miatt regisztrációhoz kötött.

A regisztráció határideje: 2016. szeptember 24.

kisleptek@gmail.com

Alaptevékenység és vállalkozói tevékenység különválasztása a helyi termék előállítás illetve értékesítés témában a civil szervezetek esetében még nem eléggé ismert, és körüljárt. A fórummal civil szervezetekkel és könyvelőkkel szakértőkkel együtt beszéljük át a lehetőségeket, fogalmazzuk meg az alapszabály szükséges tartalmi elemeit, ha a szervezet ilyen tevékenységet végez. Ehhez a Civil Információs Központ szakembereit is meghívjuk.

Témák: Piac szervezés, bevásárló közösség szervezés, hagyomány őrző ételkészítési tevékenység és a termék megismertetése, kínálása, „jótékonyági akciók szervezése, táboroztatás, közösségi események. valamint közösségi vállalkozások nemzetközi jó gyakorlatai.

Program

9:15-10:00 Regisztráció

10:00-10:10 Köszöntés, a szakmai nap megnyitása

Kiss Attila Hajdúböszörmény város polgármestere

Szabadkai Andrea elnök, Kisléptékű Termékelőállítók és Szolgáltatók Országos Érdekképviselőinek Egy.

10:10 – 10:40 **Irány a civil-társadalmi-közösségi vállalkozás. - Megvalósult példák, jó gyakorlatok és az első lépések, ha egy civil szervezet erre szeretne elmozdulni.**

Vágvolgyi Gusztáv (Pabló) – szervezetfejlesztő, közösségi vállalkozás tanácsadó (www.inspi-racio.hu)

10:40 – 11:10 **Civilek a Lakóhelyért Egyesület működésének, tevékenységének bemutatása** fókuszálva a fórum kérdéseire, Dr. Nagy Imre - Civilek a Lakóhelyért Egyesület elnöke

11:10 – 11:40 **Jogi lehetőségek az élelmiszer felesleg, a vendégasztal szolgáltatás, közösségi főzés és rendezvényi tájékel kínálás terén** Szabadkai Andrea – Kislépték Egyesület elnöke

11.30 – 12.10 **Elszámolási hibák és jó példák civil szervezetek helyi termék előállítás, értékesítés és étkeztetés témakörben**

12.10 – 12.40 reflektálás és meglátások

12.40 – 13.20 EBÉD szünet: Kóstoló a Civilek a Lakóhelyért Egyesület által kenyérlángossal, HÍR -es süteményekkel,

13:30 – 14:10 **VP pályázati támogatási lehetőségek** a témában civil szervezeteknek is

Hagyományok Ízek Régiók nemzeti védjegy / *Pallóné Kisérdi Imola* – Földművelésügyi Minisztérium

Rövid Ellátási Lánc tematikus alprogram / *Kujáni Katalin* - Kislépték Egyesület

14.00 – 16.00 **Word cafe műhelymunka** a felmerülő problémákról, kérdésekről

Szakértői asztalok témái: Szervezeti formák, védjegyek

Adó és Jövedéki adó, REL, Könyvelés, Civil Információs Centrum, HÍR, eredetmegjelölések, kistermelő, piac, higiénia, szociális farm szövetség,

Kapcsolat: Szabadkai Andrea (30/7688718)

<http://www.kisleptek.hu/hajduboszormeny/>

AZ EMBER ÉS KÖRNYEZETKÍMÉLŐ KERTMŰVELÉS ALAPJAI

MÉLYMULCS A GYAKORLATBAN

A mélymulcsos gazdálkodás egy új megközelítés a kertművelésben, amely egyszerre kíméli időnket, fizikai erőnket, pénztárcánkat és környezetünket.

Az érdeklődők az azonos című filmből ismerhették meg a módszert. A gyakorlatban azonban számos kérdés merül fel, amelyekre most választ kaphatnak az Ökológiai Intézet GömörSZölősi Oktató Központjában, egy két napos gyakorlati képzés keretében.

A képzés időpontja: 2016. október 8-9. (szombat-vasárnap)

Az érdeklődőket szeretettel várjuk GömörSZölősen, 2016. október 8-án, szombaton, 10.00 órakor.

A képzést Gyulai Iván, az Ökológiai Intézet Alapítvány igazgatója tartja.

A technológiáról készült kisfilm az alábbi linken található:

<https://www.youtube.com/watch?v=uHcJO88tX5E>

Helyszín: GömörSZölős, az Ökológiai Intézet Alapítvány Oktatóközpontja

3728 GömörSZölős Kassai út 37-39.

Külső helyszín: Szuhafő

A képzés részvételi költsége 15.000 Ft, mely tartalmazza a résztvevők szállás- (3-4 ágyas szobákban) és étkezési költségét, valamint a képzés díját.

Részvételi szándékát kérjük, jelezze 2016. október 3-ig az itt megadott elérhetőségek valamelyikén.

Vigh Andrea

rea.vigh@gmail.com vagy telefonon a [0620/407-6875](tel:06204076875) számon.

NEMNÖVEKEDÉS KONFERENCIA BUDAPESTEN

2016. aug. 30. - szept. 3.

Rózsa Sándor beszámolója

Az óriási beharangozással meghirdetett világtalálkozó vendéglátója a Corvinus egyetem, ahol sikerült örült nagy pénzeket az EU-ról legombolni. A glancos papírok, a mega-rendezvény (1000 résztvevő!!) sejtett költségei vérem fagyasztják. (Egy szelíd energia füzetet 60 eFt-ból kihoztam, a legutóbbit, a Robinzon-házat, 0 Ft-ból, mivel e-füzet).

Beszéltem ausztrállal, írrel, némettel, szlovénnal - csak magyar egy szem se! Elfelejtettek bennünket meghívni, pl. az Élőfalut, de magától mért nem regisztrált egy magyar csoport sem? A megnyitó esti partin úgy tűnt, sokan eljöttek Budapestre ökobulizni, míg a németek java része hivatalból van itt. Mások a saját, helyi problémaikhoz keresnek szövetségest (katalánok, görögök). Nehéz ennyi nációt egy kalap alá hozni! Az előadásokra is jellemző: ki sokat markol, keveset fog. A 32 szekció abszurd! Egyesek tömve, másutt kongás, az - egyébként nem érdektelen - mellék-színtereken: Szimpla, Gólya, MŰSZI, Magnet Bank (?).

Az ökofalu, köszönve a szlovén Manja-nak, állandó standot tartott. Ő a legközelebbi külföldi ökofalu képviselője? (Trajnostni Park Istra). Egy plénumot sem hallgattam végig: mi ezt a témát 30 éve Kölnben már kiveséztük. (Ez jött ki: egyesek csinálják, mások beszélnek róla.) De itt most hiába kerestem a német társadalomépítő munkáit és őket!

A 11 társadalommodell (lásd okobetyar.blog.hu) első csoportja: ALAPVETŐ RENDSZERVÁLTÁS

1. Uralombírálat (Ullrich Brandt, Christoph Spehr), 2. Szubisztencia-perspektíva (Maria Mies, Veronika

Bennholdt-Thomsen), 3. Ökoszocializmus (Saral Sarkar, Bruno Kern), 4. Radikális értékbírálat (Robert Kurz). (Közülük M. Mies és Saral a kölni csoportból). Még Saral könyvét is hoztam (A fenntartható társadalom), de a kutyának sem kellett, amint Síklaky: Létbiztonság és harmónia 2003-as kötete sem. Mentségükre: ezek a fiatalok 1986-ban még meg sem születtek! Amikor aztán egy botrányos magyar párt kezeckéjét (lólábát!) is észrevettem, búcsúztam. De nem is az apropó érdekes, hanem, hogy ennyi ember, ennyi országból békésen bulizik egymással. (Míg ki nem tör a polgárháború a menekültek miatt?). Élő szó, találkozások, vidámság - köszönet Köves Szendrának és Vincent Liegey-nek, no meg a sok „kiszolgálónak” a szervezésért! (Egyébként a konferencia eredményeiről, eseményeiről - még egy szokásos közhelyes nyilatkozatot sem - sehol a sajtóban nem találtam!)

TTIP és CETA? Beszéljünk a tényekről!

Kérdezze közvetlenül a kereskedelemért felelős uniós biztost, Cecilia Malmströmöt!

Időpont. 2016. szeptember 26.

Szeretné tudni, milyen előnyökkel jár a kereskedelem hatékonyabbá tétele a fogyasztóknak, a munkavállalóknak és a kisvállalkozásoknak?

Mit tesz az Európai Unió az ötletek, készségek és az innováció határokon átnyúló megosztásáért?

Az érdekek mellett milyen értékeken alapul az unió kereskedelem- és beruházáspolitikája?

Cecilia Malmström uniós biztos beszélgetőpartnere Mikola István biztonságpolitikai és nemzetközi együttműködésért felelős államtitkár lesz.

A "Párbeszéd a polgárokkal" elnevezésű rendezvényünkön angol-magyar tolmácsolást biztosítunk.

Moderátor: Bakos Piroska

Az eseményen való részvétel ingyenes, de regisztrációhoz kötött. Kérjük, hogy részvételét legkésőbb szeptember 23-ig jelezze a parbeszed@eu.hu e-mail címen.

Részletek: <https://www.facebook.com/events/1756558627951216/>

Kézművesség, kismesterségek és nem mezőgazdasági vállalkozások támogatása a VP-ben

Megjelent egy hír, miszerint februárra várható egy - **"100% támogatás új mikrovállalkozások indítás kistelepüléseken"** - pályázati lehetőség.

A **KISLÉPTÉK EGYESÜLET** összeszedte az erre vonatkozó tudnivalókat, melyek a jelenleg közzétett VP 2014-2020 anyag alapján nyújt csak tájékoztatást, de a tényleges pályázati felhívás - ettől jócskán el is térhet, illetve a fogalmi meghatározások alapján is változhat.

Íme: http://www.kisleptek.hu/vallalkozasinditas_vptamogatassal/

BOLYAVÁRI ESTÉK

Földanya/Szeptember hava 30. **Dibácsi Enikő / Ősi tanítások modern korunkban**, a rábaközi Tudók hagyatéka Bolya-fészek, péntek, este hét óra

Október 06. **Gyertyagyújtás a Batthyány Örökmécsesnél** / csütörtök este hét óra,

Október 07. **Bene Gábor / Nemzetet építs, ne pártot!** / Bolya-fészek, péntek, este hét óra

Október 14. **Tóth Bálint** Bolya-fészek, péntek, este hét

Elérhetőségek:

BolyaFészek, 1067 Budapest, Csengery utca 62/b. fsz. 1.

Távbeszélő: 312-68-77, távlevél: bolyanyo@freemail.hu és bolyapo@gmail.com

GYAKOROLJUNK IRGALMASSÁGOT KÖZÖS OTTHONUNKKAL!

Ferenc pápa üzenete a teremtéssel való törődés világnapjára 2016. szeptember 1.

Egységben az ortodox testvérekkel és csatlakozva más keresztény egyházakhoz és közösségekhez, a katolikus egyház ma tartja az éves „világnapot a teremtéssel való törődésért”.

E világnap „értékes lehetőséget kínál az egyes hívőknek és a közösségeknek a teremtés megőrzésére irányuló személyes hivatásuk megújítására, hálával tekintve fel Istenre azért a csodálatos műért, amelyet ő gondjainkra bízott, kérve segítségét a teremtés védelmében és irgalmát a bűnök miatt, amelyeket a világ ellen követtünk el, amelyben élünk.”

Nagyon bátorító, hogy a bolygónk jövője iránti aggodalomban a keresztény egyházak és közösségek közösen osztoznak, együtt más vallásokkal. Az utóbbi években ugyanis vallási vezetők és különféle szervezetek sok kezdeményezést indítottak, hogy még inkább érzékenyebbé tegyék a közvéleményt a bolygó felelőtlen kizsákmányolásának veszélyére. Itt meg szeretném említeni Bartholomaiosz pátriárkát és hivatalában elődjét, Démétrioszt, akik hosszú évek óta folyamatosan felemelték szavukat a teremtésnek okozott károk és a kizsákmányolás bűne ellen, felhívva a figyelmet az erkölcsi és lelki válságra, mely a környezeti problémák és a pusztulás hátterében áll. A teremtés épsége iránti növekvő figyelemre válaszul a Harmadik Európai Ökumenikus Nagygyűlés (Nagyszeben, 2007) javaslatot tett egy „Teremtés időszaka” megünneplésére a szeptember elseje (az isteni teremtés emléknapja az ortodox egyházban) és október negyedik (Assisi Szent Ferenc emléknapja a katolikus egyházban és néhány más nyugati hagyományban) közti öthetes időszakban. Azóta e kezdeményezés az Egyházak Világtanácsa támogatásával sokféle tevékenységet ihletett a világ különböző részein.

Az a tény is öröme adhat okot, hogy a hasonló kezdeményezések, melyek a környezeti igazságosságot, a szegényekről való gondoskodást és a társadalommal kapcsolatos felelős elköteleződést mozdítják elő, összehoznak különböző vallási környezetben élő embereket, főként fiatalokat. Keresztényeknek és nem keresztényeknek, hívőknek és jóakarátú embereknek össze kell fogunk, hogy irgalmasságot tanúsítsunk közös otthonunk – a föld – felé, és hogy teljesen megbecsüljük a világot, amelyben élünk, mint az osztozás és a közösség helyét.

1. A föld kiált...

Ezzel az üzenettel megújítom a párbeszédet e bolygó minden lakójával a szegényeket kínzó szenvedésről és a környezet tönkretételéről. Isten egy virágzó kertet ajándékozott nekünk, de mi azt egy „rommal, sivataggal és szennyel” (vö. *Laudato si'* enciklika, 161) borított tereppé változtatjuk. Nem fogadhatjuk el közömbösen a biodiverzitás csökkenését és az ökoszisztémák elpusztítását, amelynek oka gyakran a mi felelőtlen és önző magatartásunk.

„Miattunk több ezer faj nem tudja már létével dicsőíteni Istent, és nem tudja közölni velünk saját üzenetét. Ehhez nincs jogunk! A bolygó folyamatosan melegszik, részben az emberi tevékenység miatt: 2015 volt a valaha feljegyzett legmelegebb év, és 2016 valószínűleg még inkább az lesz. Ez szárazságokat, áradásokat, tűzvészeket és egyre súlyosabb szélsőséges időjárási jelenségeket okoz. Az éghajlatváltozás hozzájárul a kényszerű migráció által kiváltott szívtetűpő válságokhoz is. A 1. Levél „A teremtéssel való törődés világnapja” bevezetéséről, 2015. augusztus 6. világ szegényei – noha ők a legkevésbé felelősek az éghajlatváltozásért – a legsebezhetőbbek, és már szenvedik is annak hatásait.

Amint az átfogó ökológia hangsúlyozza, az emberi lények mély összeköttetésben vannak egymással, és a teremtéssel a maga egészében. Amikor a természetet bántjuk, az emberi lényeket is bántjuk. Ugyanakkor minden teremtménynek megvan a maga belső értéke, amelyet tiszteletben kell tartani. Halljuk meg „a föld kiáltását és a szegények kiáltását is”, és igyekezzünk figyelmesen megérteni, hogyan alapozhatunk meg egy megfelelő és idejében érkező választ.

2. ...mert vétkeztünk

Isten azért ajándékozta nekünk a földet, hogy kímélettel és mértéktartóan műveljük és őrizzük (vö. *Ter* 2,15). „Túlművelni” – azaz rövidlátó és önző módon kizsákmányolni – és nem eléggé őrizni azt: bűn.

A nekünk kedves Bartholomaiosz ökumenikus pátriárka nagy bátorsággal világított rá ismételtén és prófétai módon a teremtés ellen elkövetett bűneinkre: „Az, hogy az emberek lerombolják Isten teremtésének biológiai sokféleségét; hogy az emberek veszélyeztetik a föld épségét és hozzájárulnak az éghajlatváltozáshoz, megfosztva a földet természetes erdőségeitől vagy elpusztítva a vizes területeket; hogy az emberek szennyezik a vizeket, a talajt, a levegőt: ezek mind bűnök.” „A természet ellen elkövetett bűncselekmény” ugyanis bűncselekmény önmagunk ellen és bűn Isten ellen.”

Szembeesülve azzal, ami otthonunkkal történik, az irgalmasság szentévé „mély belső megtérésre” (*Laudato si'* enciklika, 217) hívhatja a keresztény hívőket, amit a bűnbocsánat szentsége különleges módon is támogat. Ebben a jubileumi évben tanuljuk meg kérni Isten irgalmát a teremtés ellen elkövetett bűnökért, amelyeket mostanáig nem tudtunk felismerni és megvallani; kötelezzük el magunkat, hogy konkrét lépéseket teszünk az ökológiai megtérés útján, ami megkívánja az önmagunkkal, a felebaráttal, a teremtéssel és a Teremtővel szembeni felelősségünk világos tudatosítását.

3. Lelkiismeret-vizsgálat és bűnbánat

Az első lépés egy ilyen úton mindig a lelkiismeret-vizsgálat, amely „hálát és ingyenességet foglal magában, vagyis az Atya szeretetéből kapott világ ajándékként való elismerését, ami következményként ingyenesen lemondó tetteket és nagylelkű cselekedeteket eredményez [...]. Azt a szereteteli tudatot is magában foglalja, hogy nem a többi teremtménytől elkülönítve létezzünk, hanem gyönyörű egyetemes közösséget alkotunk a világ többi élőlényével. A hívő ember nem kívülről, hanem belülről nézi a világot, és felismeri azokat a kötelekeket, amelyekkel az Atya egybekapcsolt minket az összes élőlényvel”. Ehhez az irgalommal és jósággal teljes Atyához, aki minden egyes gyermekének hazatérésére vár, bátran odafordulhatunk, beismerve bűneinket a teremtéssel, a szegényekkel és a jövő nemzedékekkel szemben. „Abban a mértékben, ahogyan mindannyian okozunk kis ökológiai károkat”, meg vagyunk hívva arra, hogy elismerjük „a mi – kicsi vagy nagy – részünket a környezet eltorzításában és rombolásában”. Ez az első lépés a megtérés útján.

2000-ben, amely szintén jubileumi év volt, elődöm, Szent II. János Pál meghívta a katolikusokat, hogy adjanak elégtételt mind a múltbeli és jelenlegi vallási türelmetlenségért, mind pedig a zsidókkal, a nőkkel, a bennszülött népekkel, a bevándorlókkal, a szegényekkel és a még meg nem születettekkel szembeni igazságtalanságokért. Az irgalmasság jelenlegi rendkívüli szentévében meghívok mindenkit, hogy tegyen ugyanígy. Mint egyének, akik már hozzászoktunk olyan életstílusokhoz, amelyeket akár a helytelenül értelmezett jóléti kultúra erőltet ránk, akár az a „féktelen vágy, [...] hogy többet fogyasszunk, mint amennyire valójában szükségünk van”, és mint egy olyan rendszer résztvevői, „amely »a nyereség minden áron« mentalitását tette uralkodóvá, nem törődve a társadalmi kirekesztéssel vagy a természet pusztításával”, – bánjuk meg a rosszat, amit közös otthonunknak okoztunk.

Egy komoly lelkiismeret-vizsgálat után, és ezzel a bánattal eltelve megvallhatjuk a Teremtő ellen, a teremtés ellen és testvéreink ellen elkövetett bűneinket. „A Katolikus Egyház katekizmusa úgy láttatja velünk a gyóntatószéket, mint olyan helyet, ahol az igazság szabaddá tesz minket egy találkozás számára.” Tudjuk, hogy „Isten nagyobb a mi bűnünkénél”, minden bűnnél, beleértve a teremtés ellenieket is. Meggyónjuk őket, mert megbántuk, és szeretnénk változtatni. Isten irgalmas kegyelme pedig, melyet a szentségben kapunk, segít ezt megtennünk.

4. Irányváltoztatás

A lelkiismeret-vizsgálat, a bűnbánat és bűneinknek az irgalomban gazdag Atya előtti megvallása elvezet *az élet megváltoztatásának szilárd elhatározásához*. Ennek pedig a teremtés iránt felelősebb konkrét viselkedéshez és magatartáshoz kell vezetnie, mint például egy megfontolt műanyag- és papírhasználathoz, a víz, az élelem és az elektromos energia pazarlásának elkerüléséhez, a hulladék szelektív gyűjtéséhez, gondos bánásmóddal a többi élőlényvel, a közösségi közlekedés használatához és a közlekedési eszközök megosztásához másokkal, és így tovább. Ne higgyük, hogy ezek az erőfeszítések túl kicsik a világ megváltoztatásához. Az ilyen cselekedetek „olyan jót hoznak létre e földön, amely mindig – ha olykor láthatatlanul is – igyekszik tovaterjedni”, és „olyan prófétai és szemlélődő életstílusra bátorítanak, amely a fogyasztáshoz való ragaszkodás megszállottsága nélkül képes a mélységes öröme”.

Az életváltoztatás szándékának át kell hatnia azt a módot is, ahogyan saját kultúránk és társadalmunk

építéséhez hozzájárulunk. Ugyanis „a természet gondozása olyan életstílus része, amely magában foglalja az együttélés és a közösségalkotás képességét”. A gazdaságot és a politikát, a társadalmat és a kultúrát nem uralhatja rövid távú gondolkodásmód és a közvetlen pénzbeli vagy választási haszonra törekvés.

Ellenkezőleg, a legsürgősebben át kell állítani ezeket a törekvéseket a közjó felé, amely magában foglalja a fenntarthatóságot és a teremtéssel való törődést. Egy konkrét eset az „ökológiai adósság” a világ északi és déli fele között. Ennek visszafizetése megkívánná a legszegényebb országok környezeti helyzetével való törődést, olyan pénzügyi forrásokat és technikai segítséget nyújtva nekik, amelyek segítik őket az éghajlatváltozás következményeinek kezelésében és a fenntartható fejlesztés előmozdításában.

Közös otthonunk védelme növekvő politikai konszenzust kíván. E tekintetben elégedettségre adhat okot, hogy 2015 szeptemberében a világ országai elfogadták a Fenntartható Fejlesztési Célokat, és hogy 2015 decemberében megalkották a Párizsi egyezményt az éghajlatváltozásról, amely kitűzi a globális hőmérséklet-növekedés visszafogásának sok erőfeszítést kívánó, de alapvető fontosságú célját. Most a kormányokon a sor, hogy tiszteletben tartsák a vállalt kötelezettségeket, miközben a vállalatoknak is felelősen meg kell tenniük a maguk részét, és a polgárok feladata kikövetelni, hogy mindez megtörténjen, sőt, hogy egyre ambiciózusabb célok felé haladjunk.

Az irányváltoztatás ugyanis azt jelenti, hogy „végletekig tiszteljük az eredeti parancsot: megőrizni a teremtést minden rossztól, mind a saját javunk, mind a többi emberi lény java érdekében”. Egy kérdés, amely segíthet, hogy ne tévesszük szem elől a célt: „Milyen világot szeretnénk hagyni azokra, akik utánunk jönnek, a gyermekekre, akik most nőnek fel?”

5. Az irgalmasság egyik új cselekedete

„Semmi sem egyesít jobban Istennel, mint egy irgalmas tett – akár arról az irgalmasságról van szó, amellyel az Úr megbocsátja bűneinket, akár a kegyelemről van szó, amelyet azért ad nekünk, hogy gyakoroljuk az irgalmasság cselekedeteit az ő nevében.” Szent Jakab nyomán szólva: „az irgalmasság tettek nélkül önmagában halott. [...] Globalizált világunk változásai miatt az anyagi és lelki szegénység bizonyos formái elszaporodtak: *adjunk tehát teret a szeretet fantáziájának, hogy új cselekvési módokat találjunk. Így az irgalmasság útja egyre konkrétabbá válik.*”

A keresztény élethez hozzátartozik az irgalmasság hagyományos testi és lelki cselekedeteinek gyakorlása. „Általában egyenként gondolunk az irgalmasság cselekedeteire, és úgy, mint amelyek intézményekhez kötődnek: kórházak a betegeknek, szegénykonyhák az éhezőknek, szállók azoknak, akik az utcán laknak, iskolák azoknak, akiknek oktatásra van szükségük, a gyóntatószék és a lelkivezetés annak, akinek tanácsra és bűnbocsánatra van szüksége... De ha egységben tekintjük őket, akkor az az üzenetük, hogy az irgalmasság tárgya maga az emberi élet a maga teljességében.” Az emberi élet a maga teljességében nyilvánvalóan magában foglalja a közös ház gondozását.

Ezért veszem a bátorságot, hogy kiegészítést javasoljak az irgalmasság hét cselekedetének két hagyományos listájához, hozzáfűzve mindkettőhöz *a közös otthonnal való törődést*. Mint az irgalmasság lelki cselekedete a közös otthonnal való törődés megkívánja „a világ hálás szemlélését” amely „lehetővé teszi, hogy minden dolgon keresztül felfedezzünk egyfajta tanítást, amelyet Isten közölni akar velünk”. Mint az irgalmasság testi cselekedete a közös otthonnal való törődés megkívánja „a mindennapi élet egyszerű gesztusait [...], amelyek megtörik az erőszak, a kizsákmányolás és az önzés logikáját [...], és megnyilvánul mindazokban a tettekben, amelyek egy jobb világot igyekeznek építeni”.

6. Összegzésként: imádkozzunk!

Bűneink és a rémisztő kihívások ellenére, melyekkel szembesülünk, soha nem veszítjük el a reményt: „A Teremtő nem hagy magunkra minket, sosem fordít hátat szeretettervének megvalósításában, nem bánja meg, hogy megteremtett minket [...], mert végérvényesen eggyé vált földünkkel, és szeretete mindig segít, hogy új utakat találjunk”.

Különösen szeptember 1-jén, és aztán az év összes többi napján, imádkozzunk:

„Szegények Istene, segíts, hogy megmentjük azokat, akik e földön magukra hagyva és elfeledve élnek, de akik oly értékesek szemedben! [...]

Szeretet Istene, mutasd meg helyünket ebben a világban, hogy szereteted eszközei legyünk minden élőlény számára ezen a földön” (uo., 246).

Irgalmasság Istene, add meg nekünk, hogy elfogadjuk bocsánatodat, és továbbadjuk irgalmasságodat egész közös otthonunk számára.

Áldott légy!

Ámen.

A Vatikánból, 2016. szeptember 1.

A Magyar Élőfalu Hálózat e-hírlevelét

Szerkesztette: Zaja Péter, elérhetőség: namzi@tvn.hu

Lektor: Kilián Imre <kili@gyurufu.hu>

A naptár a Szigetköz kalendáriumból való. Készítette: Fűzfa Zoltán

Munkánkat támogatja: A Magyar Élőfalu Hálózat és a Visnyeszéplaki Faluvédő és Közművelődési Egyesület